

УДК 341.231.14

Р 57

Автори:

Галунько Валентин Васильович – доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного Інституту Публічного права;

Дніпров Олексій Сергійович кандидат юридичних наук, Керівник Апарату Адміністрації Президента України;

Журавльов Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор, Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Заслужений юрист України;

Журавель Валентина Іванівна – кандидат юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Іншин Никола Іванович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної Академії правових наук України;

Лошицький Михайло Васильович – доктор юридичних наук, професор, ректор Національної академії прокуратури України, Заслужений діяч науки і техніки України;

Луцюк Павло Сергійович – доктор юридичних наук, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Заслужений юрист України;

Марцеляк Олег Володимирович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри Конституційного права юридичного факультету Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка, Заслужений юрист України;

Оніщенко Наталія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького;

Прудивус Олег Васильович – кандидат юридичних наук, доцент, голова Запорізького окружного адміністративного суду;

Прилиско Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Національної академії правових наук України, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

Чижмар Юрій Васильович – доктор юридичних наук, доцент, народний депутат України.

Рішення Європейського суду з прав людини 2016-2018. [текст]: – К. :

P 57 «Центр учебової літератури», 2019. – 704 с.

ISBN 978-611-01-1245-1

Пропонований збірник рішень Європейського суду з прав людини 2016-2018 років представляє собою максимально повне зібрання рішень Суду за вказаний період.

Видання представляє безсумнівний інтерес для практикуючих юристів та студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів.

УДК 341.231.14

ISBN 978-611-01-1245-1

© «Центр учебової літератури», 2019.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ПРИЙНЯТТЯ НИМ РІШЕНЬ

Європейський суд є наднаціональною міжнародною судовою установою, яка розглядає скарги осіб щодо порушення їхніх прав державами – сторонами Конвенції. Відповідно до статті 19 Конвенції, Європейський суд створений для забезпечення дотримання Високими Договірними Сторонами їхніх зобов'язань за Конвенцією та протоколами до неї. Відповідно до статті 32 Конвенції, юрисдикція Європейського суду поширюється на всі питання, які стосуються тлумачення та застосування Конвенції і протоколів до неї та які передаються на його розгляд відповідно до статей 33, 34 і 47 Конвенції. Відповідно.

Суд не виконує функцій національного суду та не має повноважень скасовувати або змінювати рішення національних судів.

Суд також не може безпосередньо втрутатися в діяльність органу влади, дія або бездіяльність якого спричинила порушення.

Суд може розглядати лише ті заяви, в яких йдеться про порушення гарантованих Конвенцією та протоколами до неї прав – одного або кількох. Особа може звернутися до Суду, якщо вважаєте, що особисто є жертвою порушення однією з держав – сторін Конвенції Ваших прав чи основоположних свобод, які захищаються Конвенцією та протоколами до неї.

Звернення до Суду можливі лише зі скаргами, предмет яких перебуває у сфері відповідальності суб'єкта влади повноважень (наприклад: парламенту, суду, прокуратурі тощо) однієї з цих держав.

Зокрема Суд не розглядає заяви, спрямовані проти приватних осіб або недержавних інституцій.

Згідно з п. 1 статті 35 Конвенції, Суд приймає заяви до розгляду лише після того, як були використані усі внутрішні засоби юридичного захисту, і лише протягом шести місяців з дати винесення остаточного рішення. Суд не розглядає заяву, яка не відповідає цим умовам прийнятності.

Офіційними мовами Суду є англійська та французька, але за бажанням особа звертається до Секретаріату Суду офіційною мовою однієї з держав, що ратифікували Конвенцію. На початковій стадії провадження Суд може також листуватися з заявником цією мовою. Проте, якщо Суд не визнає заяву неприйнятною на основі надісланих документів, а вирішить запропонувати Уряду висловити свою позицію щодо скарг заявника, то в такому випадку Суд вестиме листування англійською чи французькою мовою, а заявник чи його представник, за загальним правилом, повинні будуть надсилати подальші зауваження англійською чи французькою мовою.

Процедура розгляду справи безкоштовна. Процедура розгляду справ Судом є тільки письмовою, що не потребує особистої присутності заявитика у Суді.

Згідно з Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» під рішенням ЄСПЛ розуміється:

а) остаточне рішення Європейського суду з прав людини у справі проти України, яким визнано порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;

б) остаточне рішення Європейського суду з прав людини щодо справедливої сatisfaction у справі проти України;

в) рішення Європейського суду з прав людини щодо дружнього врегулювання у справі проти України;

г) рішення Європейського суду з прав людини про схвалення умов односторонньої декларації у справі проти України.

В Україні відповідно до ст. 3 Закону України "Про виконавче провадження" рішення Європейського суду з прав людини виконуються Державною виконавчою службою України.

Характер рішень Європейського суду з прав людини і той факт, що обов'язок держави виконати рішення Суду не ставиться в залежність від волі особи, на користь якої Європейський суд виніс рішення, обумовлюють специфіку виконання таких рішень. Європейський суд з прав людини, на відміну від національних судів, не видає виконавчих листів, і особа не зобов'язана ні самостійно пред'являти рішення до виконання, ні будь-яким чином стимулювати таке виконання. Держава повинна сама виконати рішення Суду на користь особи, звільнити її від такого обов'язку може лише письмова відмова особи отримати присуджену за рішенням суму. Як правило, відмова від виконання буває частковою: у випадку невчасної виплати основної суми особа отримує право на пеню, але якщо затримка становила лише кілька днів і сума пені незначна, особа може відмовитися від нарахування пені.

Однак виплата справедливого відшкодування - не єдиний обов'язок, що випливає з рішення. На виконання рішення Європейського суду, де встановлено одне або кілька порушень Конвенції, держава-відповідач, залежно від обставин справи, може бути зобов'язана вжити певні заходи: по-перше, заходи індивідуального характеру на користь заявитика, щоб припинити незаконну ситуацію і відшкодувати її наслідки, по-друге, заходи загального характеру, щоб запобігти подальшим порушенням подібного типу.

Контроль за виконанням рішень покладений на комітет Міністрів Ради Європи, який у випадку вжиття всіх належних заходів приймає резолюцію про виконання державою рішення Європейського суду з прав людини. Якщо ж держава не виконує належно взяті на себе зобов'язання, Комітет Міністрів повертається до розгляду питання про виконання державою рішення Суду до того часу, поки всі зобов'язання не будуть виконані.

Таким чином, маючи в своєму розпорядженні засоби виключно політичного впливу на державу, органи Конвенції створили ефективний механізм контролю за дотриманням гарантій Конвенції про захист прав та основних свобод людини. Виконання рішень Європейського суду не обмежується виплатою лише грошових компенсацій, а часто створює необхідність проведення більш масштабних заходів.

Зарах Україна набуває досвіду виконання перших рішень, винесених щодо неї. Ще немає чітко розробленої процедури виконання, крім положення про те, що виконанням рішень Європейського суду з прав людини займається Державна виконавча служба України. Однак якщо Державна виконавча служба може провести стягнення за рішенням Суду, то вжиття заходів індивідуального та загального характеру за рішенням вимагає спільної роботи багатьох органів держави, і на сьогодні ще чітко не врегульовано, хто координуватиме цю діяльність та відповідатиме за вжиття цих заходів. Незважаючи на це, виконання рішень Європейського суду з прав людини є обов'язковим і у кожному випадку повинне проводитися у якомога коротші строки.

ЗМІСТ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ПРИЙНЯТТЯ НИМ РІШЕНЬ.....	3
РІШЕННЯ (ОСТАТОЧНІ) ЄСПЛ щодо України	5
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БАГІЄВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BAGIYEVA V. UKRAINE).....	5
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЛУНЬОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LUNEV V. UKRAINE).....	16
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ПОМЛЯЙКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF POMILYAYKO V. UKRAINE).....	31
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «САВІНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SAVINOV V. UKRAINE).....	40
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КОРОСТИЛЬОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KOROSTYLYOV V. UKRAINE).....	51
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ТУЧІН ТА ТУЧИНА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF TUCHIN AND TUCHINA V. UKRAINE)	61
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БАСЮК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BASYUK V. UKRAINE)	65
СПІЛЬНА ОКРЕМА ДУМКА СУДДІ КАСАДЕВАЛЯ І СУДДІ НУССБЕРГЕР	76
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КУШ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KUSHCH V. UKRAINE)	78
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «РОДЗЕВІЛЛО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF RODZEVILLO V. UKRAINE).....	100

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЧУМАК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF CHUMAK V. UKRAINE).....	117
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЧУМАК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF CHUMAK V. UKRAINE).....	124
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СЕРГІЙ АНТОНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SERGEY ANTONOV V. UKRAINE).....	131
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ ЖУРАВЛЬОВ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА 10 ІНШИХ ЗАЯВ.....	155
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЛЕОНІД ІГНАТОВИЧ СТРЕЛКА ПРОТИ УКРАЇНИ ТА 81 ІНША ЗАЯВА.....	159
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СОКІЛ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SOKIL V. UKRAINE)	162
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «УСТИМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF USTIMENKO V. UKRAINE).....	171
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ ГОРДНІЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ ТА 115 ІНШИХ ЗАЯВ.....	181
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЛЮБОВ ВАСИЛІВНА КУШИНСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ ТА 10 ІНШИХ ЗАЯВ.....	191
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЮРІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ ЩІЧКА ПРОТИ УКРАЇНИ ТА 572 ІНШІ ЗАЯВИ.....	195
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ОЛЕГ ВАСИЛЬОВИЧ СТОЙКО ПРОТИ УКРАЇНИ ТА З ІНШІ ЗАЯВИ.....	259
РІШЕННЯ ЄСПЛ ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ 2017 РОКУ	262
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ШАБЕЛЬНИК ПРОТИ УКРАЇНИ (№ 2)».....	262
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОВЕЧКІНА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»	276

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 66327/13, ПОДАНА ОЛЕКСАНДРОМ МИХАЙЛОВИЧЕМ ХОРОШЕВИМ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	280
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 27114/11, ПОДАНА ЗІНАЇДОЮ СВІГЕНІВНОЮ КАЛИНОВСЬКОЮ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	283
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЛАЗАРЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 70329/12 ТА 5 ІНШИХ ЗАЯВ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	285
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 35035/16, ПОДАНА МИКОЛОЮ ДМИТРОВИЧЕМ МОРАРУ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	295
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ДЯЧЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 26417/08 ТА 8 ІНШИХ ЗАЯВ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ)	298
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КАНЦАРА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 7762/10 ТА 4 ІНШИХ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	303
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «РОСТОВЦЕВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 2728/16).....	307
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 45037/14, ПОДАНА ДЕНИСОМ МИХАЙЛОВИЧЕМ ІСУПОВИМ ПРОТИ УКРАЇНИ	317
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВИ № 55644/16 ТА № 64700/16, ПОДАНИ ЮРІЄМ ВАСИЛЬОВИЧЕМ БАЛАБОЛКОЮ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА СТЕПАНІЄЮ ІВАНІВНОЮ ВАРХОЛЯК ПРОТИ УКРАЇНИ.....	320
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БАРСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 62947/16).....	322
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «МАКЕДОН ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 64836/16)	325
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ВІКТОР НАЗАРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 18656/13).....	328

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БЕЗБОРОДОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 69816/13 ТА 2 ІНШИХ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	338
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СЕМИРОДА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 45879/07 ТА 4 ІНШІ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	341
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КРИВОРОТОВА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 57166/08 ТА 3 ІНШІ).....	345
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ШЕВЧУК ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 29663/08 ТА 6 ІНШИХ ЗАЯВ).....	348
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «Д.С. ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 24107/13).....	352
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 286/16, ПОДАНА МИХАЙЛОМ МИХАЙЛОВИЧЕМ ПУДЕНКОВИМ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	355
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 58819/08, ПОДАНА ІГОРЕМ ЛЬВОВИЧЕМ АРГУНОВИМ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	357
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЄРОХІН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 4043/08 ТА 3 ІНШІ ЗАЯВИ).....	360
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КОНДРАХІН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 2887/05 ТА 8 ІНШИХ ЗАЯВ).....	364
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ГРІГАРІН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 8660/09 ТА 6 ІНШИХ ЗАЯВ).....	368
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 18251/12, ПОДАНА ДМИТРОМ ВІКТОРОВИЧЕМ ДОНСЬКИМ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	373
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВИ № 22540/17 ТА № 27936/17, ПОДАНІ ІВАНОМ ІВАНОВИЧЕМ	

КОВТУНОМ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА АНДРІЄМ МИКОЛАЙОВИЧЕМ ГОЛОБОРОДЬКОМ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	376
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КРАСНЯКОВІ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 3011/06 ТА 10 ІНШИХ ЗАЯВ)	378
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «УРЖАНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 24392/06).....	383
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ШЕСТОПАЛОВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 55339/07)	386
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ФЕЛЬДМАН ТА БАНК «СЛОВ'ЯНСЬКИЙ» ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 42758/05).....	392
РІШЕННЯ ЄСПЛ 2018 РОКУ.....	404
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СТАРЕНЬКИЙ ТА РУДИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 44807/10 ТА № 15752/14).....	404
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БОБРЕНOK ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 41471/10).....	408
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «МІХАЙЛОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 80643/12 ТА 10 ІНШИХ ЗАЯВ)	411
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «НАКОНЕЧНИЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 34900/08 ТА 10 ІНШИХ ЗАЯВ)	416
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КАРІНГТОН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 4306/12 ТА 6 ІНШИХ ЗАЯВ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ)	421
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СЕРГІЕНКО ТА САЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 78377/13 ТА № 41506/16).....	425
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «НЕДІЛЕНЬКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 43104/04).....	429

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЖЕРДЕВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 34015/07)	442
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «МАКАРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 622/11)	445
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КОРНІЙЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 10042/11)	462
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БОЄЦЬ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 20963/08)	476
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «РАДЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 39555/07)	496
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЛАДА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 32392/07)	503
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ОЛЕКСАНДР ВОЛКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 21722/11)	514
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ІВАНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 48759/06 ТА 10 ІНШИХ)	516
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗАЯВА № 71073/16, ПОДАНА АННОЮ МИХАЙЛІВНОЮ АРТЕМИШИН ПРОТИ УКРАЇНИ	522
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ГРИЦЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 56576/08 ТА З ІНШИ)	525
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СУРЖАНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 6086/13 ТА З ІНШИ)	528
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «СІНЬКОВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 39496/11)	531
СПІЛЬНА ОКРЕМА ДУМКА СУДДІВ ЮДКІВСЬКОЇ, МОТОК І ПАЦОЛАЯ, ЯКА ЧАСТКОВО НЕ СПІВПАДАЄ З ПОЗИЦІОЮ БІЛЬШОСТІ	550
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЛІТВІНЮК ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 55109/08)	554

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «МОРОЗОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 2318/07 ТА З ІНШІ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	559
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «РАШИТОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 60085/12 ТА 4 ІНШИХ – ДИВ. ПЕРЕЛІК У ДОДАТКУ).....	564
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КОНОРОЙ ТА ГРИТА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 40213/13 ТА № 41168/17).....	568
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ТКАЧОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 11773/08).....	571
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ГЕЛЕТЕЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 23040/07).....	577
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЗЕЛЕНЦОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 40978/05 ТА 4 ІНШІ ЗАЯВИ).....	591
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КРАСЮКОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 64181/09 ТА 9 ІНШИХ).....	595
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «КОВАЛЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 42466/10 ТА 3 ІНШІ ЗАЯВИ).....	600
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЯЛАНСЬКИЙ ТА ГАЛУНКА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 15131/17 ТА № 36543/17).....	604
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «САДОВ'ЯК ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 17365/14).....	608
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЗЕЛЕНЧУК І ЦІЦЮРА ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 846/16 ТА № 1075/16).....	615
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «М.Р. ТА Д.Р. ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 63551/13)	653

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ЄРЕМЕНКО ТА КОЧЕТОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВИ № 68183/10 ТА № 62963/13).....	666
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «АШАЕВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 24329/08 ТА 6 ІНШИХ ЗАЯВ)	670
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БОНДАРЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 27052/09 ТА 11 ІНШИХ ЗАЯВ).....	673
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «ОСОВСЬКА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 2075/13 ТА 4 ІНШІ ЗАЯВИ).....	679
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «МАЙСТРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 45811/16).....	687
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА «БУТ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» (ЗАЯВА № 14750/06 ТА 2 ІНШІ ЗАЯВИ).....	690